

Pedagogens inre rum

Betydelsen av
känslomässig mognad

KÄNSLOMÄSSIG UTVECKLING

- Goleman: "Känslans intelligens"
- Damasio: "Descartes misstag"
...kopplingen mellan tanke och känsla enligt vetenskapliga rönen ... vi måste visa större lyhördhet för den inre världens sårbarhet om vi skall kunna stärka vår rationella kapacitet

ASPEKTER i känslomässig mognad

- **Demokrati:** mänskliga rättigheter, barnkonvention, likabehandlingsplan
- **Etik:** värdegrund
- **Känslomässig kompetens:** relationskompetens, självkänedom, känslohantering, konflikthantering

Utgångspunkter

- Affektteori, känslohantering
- Anknytningsteori, inre arbetsmodeller
- Mentalisering och metakognition
- Samspelsteori - självkänslans utveckling

Anknytningsteori, BOWLBY

- inre arbetsmodeller – "relationskarta"
- omedvetna och medvetna mönster
- **Organiserade mönster:** tryggt mönster – ovillkorlig närhet och omsorg
- otryggt ambivalent, otryggt undvikande - villkorad närhet, osäkerhet om omsorg
- **Oorganiserat, otryggt mönster:** desorienterat mönster, omsorgsvikt

THEORY OF MIND

- Barns teori om det psykiska/mentala
- Begreppsförståelse: tänka, kunna, veta, minnas, drömma, känna
- Perspektivtagande (eget, andras)
- Metakognition och social kognition
- Från ca 4-år kan barn tänka metakognitivt.
Förutsättningar: språk, relationer, kultur, arv/biologi

Mentalisering

- Tänkandet över ens känslor, affekter, minnen
- Reflektion, självreflektion, metakognition

SAMSPELSTEORI, STERN

- **SJÄLV- KÄNSLANS UTVECKLING**
- **Samspelsutveckling i DOMÄNER:**
- Samvaro – kontakt, ögon, känsla
- Samspel - ge och ta, turtagning, intoning, vitalitetsaffekter
- Samförstånd – affektivt samspel, delad uppmärksamhet
- Samtal och sammanhang - verbalt och berättande samspel

KÄNSLAN AV SJÄLV

- Känslan av uppvaknande själv
- Känslan av kärnsjälv
- Känslan av subjektivt själv
- Känslan av verbalt själv
- Känslan av berättande själv

IDENTITETSUTVECKLING ERIKSON –utveckling genom kriser

- Faser och fastypiska behov – socialisation/frustration, överjag, moral
- Positiva grundattityder
- 0-1år: tillit, "basic trust"
- 1-3år: självtillit, autonomi/vilja
- 3-7år: initiativ/målmedvetenhet
- 7-12år: duglighet/ arbetsglädje
- 12år- : identitet
- 18 - : intimitet

Negativa grundattityder:

- 0-1 år: misstro
- 1-3 år: skam
- 3-7 år skuld
- 7-12 år mindervärde/underlägsenhet
- 12 år – rollförvirring
- 18 år - isolering

SJÄLVUTVECKLING

- Hantering av minnen, känslor – mentalisering, självreflektion
- Affektreglering
- Medvetenhet om känslor, behov, värdegrund
- Kommunikation – relationskompetens
- Kärlek, skuld och gottgörelse ...